

ВАЖНО! Наследниците на починали стопани имат право на помощта, когато един или повече от тях отговаря на изискванията (да продължават да извършват земеделска дейност и да са вписани в един от посочените регистри). Те упълномощават с нотариално заверено изрично пълномощно един от тях да подаде заявление за подпомагане, към което се прилага удостоверение за наследници.

- По интервенцията за Преходна национална помощ за ГОВЕДА И БИВОЛИ, **необвързана** с производството, е променена референтната дата, която е 31 декември 2018 г. Допустими за подпомагане по нея са земеделските стопани, които към последния ден за подаване на заявленията за подпомагане от текущата кампания отглеждат в стопанствата си поне 50% от референтния брой животни.

- По интервенцията за Преходна национална помощ за ОВЦЕ-МАЙКИ И/ИЛИ КОЗИ-МАЙКИ, **обвързана** с производството, изискването е да се предоставя за животни на възраст от 12 месеца до 84 месеца за овце и до 108 месеца за кози.

ВАЖНО! За получаване на по-висока субсидия е допустимо комбинирание на отделните интервенции. Възможните комбинации са свързани най-вече с Екосхемите (т.е. земеделските стопани могат да прилагат върху едни и същи площи повече от една практика, включени в различните екосхеми), компенсаторните мерки в растениевъдството и животновъдството - Хуманно отношение, Местни породи, Пасторализъм и др. Но трябва да се запознаете внимателно **с интервенциите, които не може да дублирате при заявяването им.**

Стопаните трябва да имат предвид, че площите, преминали период на преход и получили подпомагане по дадена операция, не могат да бъдат подпомагани отново по същата операция.

Тези от вас, които не могат да се справят с избора на интервенциите, по които да кандидатстват, е възможно да получат помощ от служителите в Общинските служби по земеделие.

Несъвместими интервенции

Малки земеделски стопани

Плащанията за малки земеделски стопани са под формата на

еднократна сума годишно в размер на левовата равностойност на 1250 евро на бенефициент и тя не е обвързана с никакво производство. Поради тази причина малки земеделски стопани **не могат да кандидатстват** за интервенциите:

- Основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ);
- Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост;
- Схеми за климата, околната среда и хуманното отношение към животните (Екосхеми);
- Допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани;
- Обвързано с производството подпомагане на доходите;
- Специално плащане за култура – памук.

Основното подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) не може да се заявява за едни същи площи заедно с:

- Екосхемата за запазване и възстановяване на почвения потенциал – насърчаване на зелено торене и органично наторяване – (Еко-ЗВПП);
- Екосхемата за биологично земеделие (селскостопански животни) – (Еко-БЖ);
- Екосхемата за намаляване използването на пестициди – (Еко-НИП);
- Екосхемата за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи – (Еко-ПЗП);
- Интервенциите за хуманно отношение към животните и анти-микробна резистентност – (ХЖ-АМР);
- Интервенциите за опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство – (СЗМ);
- Интервенциите за традиционните практики за сезонна паша (пасторализъм) – (паша) и за възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии – (ПЗП-деградирали);
- Интервенциите за плащания за земеделски земи в зони от НАТУРА 2000 – (Н2000) – за зони, където има наложени забрани за употреба на продукти за растителна защита и минерални торове;
- Интервенциите за биологично растениевъдство;
- Интервенциите за отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство – (СИП);

Раздел II. Интервенции, свързани с развитие на селските райони

ОКОЛНА СРЕДА И КЛИМАТ

1. Биологично растениевъдство

1.1. Бюджет по интервенцията

Един от най-големите бюджети в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 (СПРЗСР 2023 – 2027) е именно по интервенцията, свързана с Биологично растениевъдство, като към момента за целия период на изпълнение е в размер на 331 378 525 евро.

1.2. Основна информация за интервенцията

Основната цел на интервенцията е да се подпомогнат земеделските стопани, които искат да прилагат методите на биологично производство в съответствие с изискванията на [Регламент \(ЕС\) 2018/848](#) на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти.

ВАЖНО! Всички земеделски площи е необходимо да са под контрола на контролиращо лице. Подпомагането е за земеделските площи, които са регистрирани в ИСАК и отговарят на определението за „допустим хектар“.

По интервенцията се поемат ангажименти, свързани с:

- Плащания за преминаване към биологично растениевъдство;
- Плащания за поддържане на биологично растениевъдство.

При плащания за преминаване към биологично растениевъдство – ангажиментът, който се поема е за пет години, в случаите, в

5.	от 141 – 160 пчелни семейства	5 427 евро	4 377 евро
6.	от 161 – 180 пчелни семейства	6 134 евро	4 933 евро
7.	от 181 – 200 пчелни семейства	6 841 евро	5 489 евро
8.	от 201 – 250 пчелни семейства	8 077 евро	6 463 евро
9.	от 251 – 500 пчелни семейства	13 377 евро	10 635 евро
10.	над 501 пчелни семейства	21 326 евро	16 893 евро

Пример:

Имаме стопанство, което е с размер между 20 – 80 пчелни семейства. В случай че стопанството ни е с поет ангажимент, свързан с преминаване към биологично пчеларство, нивото на подпомагане към настоящия момент ще бъде в размер на 1 894 евро. В случай че имаме поддържане на биологично пчеларство за същото по размер стопанство (между 20 – 80 пчелни семейства), нивото на подпомагане ще бъде 1 595 евро на стопанство. Тук подпомагането е на ниво стопанство, а не на ниво пчелно семейство и в конкретния пример няма значение дали земеделският стопанин разполага с 20 или с 80 пчелни семейства в стопанството.

В случай че имаме стопанство с размер между 251 – 500 пчелни семейства, плащането за преминаване към биологично пчеларство ще бъде 13 377 евро на стопанство, докато плащането за поддържане на биологично пчеларство за същото по размер стопанство ще бъде 10 635 евро.

ВАЖНО!

Ангажиментите са с различна продължителност в зависимост от изпълняваната операция.

В случай че имаме плащания за **преминаване към биологично пчеларство**, ангажиментът е за една година, след което може да се поеме ангажимент за плащания за поддържане на биологично пчеларство.

Ангажиментът, свързан с плащания за **поддържане на биологично пчеларство**, е пет години. След изтичане на ангажимента по тази операция същият може да се удължи до изтичане на програмния период.

освобождаване“), така и с подходящите мерки, предложени съгласно Насоките за селското стопанство от 2023 г.

Предходният регламент за групово освобождаване предоставя възможност на всички помощи, нотифицирани съгласно него, да продължат своето действие не по-късно от 30 юни 2023 г. Така до средата на тази година държавите членки могат да адаптират прилаганите схеми за държавна подкрепа спрямо новите условия и по този начин да се осигури непрекъснатост на финансовата помощ към земеделските производители. България ще се възползва от тази възможност и ще пристъпи към уведомяване на Комисията за бъдещите мерки за държавна помощ, съобразно нововъведените правила.

Основните акценти, които са важни за вас – нашите читатели, се фокусират най-вече към опростяването и модернизирването на условията, при които държавите членки могат да предоставят средства от националните си бюджети. Допълнително Комисията опростява механизма за уведомяване и съкращава сроковете и процедурите, свързани с получените нотификации.

Раздел III. Схеми за държавна помощ – практически съвети, срокове, кандидатстване

1. Държавните помощи в СЕКТОР РАСТЕНИЕВЪДСТВО за 2023 г. са следните:

1.1. Помощ за участие на земеделски стопани в схема за качество за производство на семена и посадъчен материал;

1.2. Помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция;

1.3. Помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени в резултат на неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия;

1.4. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (Elateridae)“;

1.5. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период;

1.6. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на Доматен миниращ молец – *Tuta absoluta* Meyrick (Lepidoptera)“;

1.7. Помощ за сертифициране на стопанства в сектор „Плодове и зеленчуци“ по стандарта GLOBALG.A.P.;

1.8. Помощ за инвестиции в материални активи в земеделски стопанства, свързани с първично производство на растениевъдна земеделска продукция

Когато се наблюдават щети **при есенни култури**, протокол за 100% пропаднали площи се връчва на земеделския стопанин, когато се установи, че унищожената реколта не е прибрана за зърно, а е околосена на зелено за храна за животни, разорана или презасята с други култури. При наличие на 100% щети **при пролетници**, наличната растителна маса се ползва за нуждите на стопанството или се заорава. **При фуражни култури**, чиято растителна маса е предназначена за храна за животни и имат възстановителна способност, по преценка на комисията може да се извърши повече от един оглед в рамките на 30 календарни дни от направеното първоначално обследване. След този срок се издава окончателен протокол (констативен или обикновен) в зависимост от степента на пропадане на площите. Не се счита за 100% щета, когато при засята царевича за силаж има наличие на листна маса, която може да бъде използвана за силаж.

Когато се прави оценка на щетата, следва да се има предвид, че не винаги неблагоприятното климатично събитие унищожава изцяло земеделската култура, заемаща целия парцел. В случай че се установи, че е засегнат само част от парцела със 100% щета, се определя именно размерът на тази част.

Пример:

Площ на парцела 100 ха, култура – пшеница; засети площи – 100 ха или по-малко; унищожена площ – 30 ха.

В края на протокола оценителната комисия описва ясно направените констатации.

*За междинни култури не се издават констативни протоколи, а единствено обикновени. За минал период от време не се извършват огледи за установяване на щети и не се издава констативен протокол. В такъв случай следва да се обърне още веднъж внимание на срока, в който земеделският стопанин следва да подаде заявление до ОСЗ за обследване на засегнатите площи – **7 работни дни от настъпване на неблагоприятното климатично събитие.***

**Примерно попълнен
ОПИС
на фактурите за закупен газьол**

УРН	123456						
Но- мер	Идентификационен номер на земеделския стопанин (ЕИК по ЗТР; БУЛСТАТ; ЕГН; ЛНЧ)	Номер на фактурата/ дебитното известие	Дата на документа	Идентификационен номер по ДДС на лицето, издател на фактурата (доставчик)	Общ размер на данъчните основи за облагане с ДДС (общо по фактурата)	Всичко начислен ДДС	Литри газьол
1	2	3	4	5	6	7	8
1	7101010101	0232323001	12.03.2022	114000000	27 000.00	5 400.00	9 000.000
2	7101010101	0232323002	18.04.2022	114000000	24 000.00	4 800.00	8 000.000
3	7101010101	0232323003	18.05.2022	114000000	30 000.00	6 000.00	10 000.000
4	7101010101	0232323004	15.06.2022	114000000	45 000.00	9 000.00	15 000.000
5	7101010101	0232323005	03.07.2022	114000000	36 000.00	7 200.00	12 000.000
6	7101010101	0232323006	20.07.2022	114000000	24 000.00	4 800.00	8 000.000
7	7101010101	0232323007	09.08.2022	114000000	45 000.00	9 000.00	15 000.000
8	7101010101	0232323008	30.08.2022	114000000	36 000.00	7 200.00	12 000.000
9	7101010101	0232323009	20.09.2022	114000000	33 000.00	6 600.00	11 000.000
10	7101010101	0232323010	22.10.2022	114000000	27 000.00	5 400.00	9 000.000

Още насоки при попълването на опис на фактурите и внимание към най-често допусканите грешки

Най-напред следва да се изтегли файлът с опис от сайта на Министерството на земеделието от [Програми за финансиране/Държавни помощи/Отстъпка от стойността на акциза](#). Файлът е форматиран, така че да се вписват фактури само от кампанията, за която ще се кандидатства. Следва да се обърне внимание, че в колона 2 се попълва идентификационният номер на кандидата, а в колона 5 – идентификационният номер на доставчика на горивото.

ГЛАВА ТРЕТА.

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

Раздел I.

Основни цели на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)

Механизмът за възстановяване и устойчивост е част от елемента „Следващо поколение ЕС“ (2021 – 2024 г.) от Плана за възстановяване на Европа. За целите на програмиране на средствата държавите членки изготвят **Национални планове за възстановяване и устойчивост** (НПВУ или по-краткото ПВУ) за своите Национални програми за реформи.

Основната цел на Плана за възстановяване и устойчивост е да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемията, която доведе до дълбока рецесия в целия свят. В преследването на тази цел са разработени **набор от мерки и реформи**, които съществено да допринесат за възстановяването на потенциала за растеж на икономиката, за да осигурят устойчивост срещу негативните външни въздействия. Така в дългосрочен план ще се постигне стратегическата цел да се приблизят икономиката и доходите до средноевропейските. Същевременно с този план се полагат основите **за зелена и цифрова трансформация на икономиката**, в контекста на амбициозните цели на Зелената сделка.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.

КАК СЕ КАНДИДАТСТВА ПО ЕВРОПРОЕКТ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ?

Раздел I.

Стъпки за кандидатстване

Кандидатстването по европроекти за безвъзмездно финансиране може да изглежда твърде плашещо и сложно начинание, но след като се запознаете със стъпките, които трябва да преминете, може да се опитате и сами да се справите, стига да се въоръжите с търпение за мудните бюрократични процеси, които трябва да извървите и преодолееете. Ще опишем основните стъпки, които трябва да преминете, за да реализирате своя проект за финансовата помощ, за която сте решили да кандидатствате.

Стъпка 1: Решението за какво да се кандидатства

За да решите за какво да кандидатствате, е необходимо първо да си изясните и да си отговорите на следните въпроси:

- Какъв е проблемът, който планирате да решите с кандидатстването и изпълнението на съответното проектно предложение?
- Какви са резултатите, които очаквате да постигнете, и до каква степен те ще помогнат разрешаването на проблема, който имате?
 - Какви действия ще трябва да предприемете, за да постигнете набелязаните цели?
 - В какви срокове планирате да реализирате всеки един етап от проекта?
 - Какъв е размерът на финансовата инвестиция, която ще ви е необходима за изпълнение на проектното предложение?

ПРИЛОЖЕНИЯ

**Указания, методики и примери
от успешно реализирани европроекти
с помощ при попълване на образци
на документи**